

קונטרס

מה שבִּיד בְּטוֹחַ

יגלה מה תכליתו של בר ישראל בזה העולם, ואל מה צריכות להיות שאיפותיו בחיים, ויתן לו עצות, איך לעבור את זה העולם בשלום ובשמחה רבה, ויזכה להתענג בערכות ידידות זיו שכינת עזו ותברכה.

בנוי ומיסד על־פי דברי

רבנו הקדוש והנורא, אור הגנוז והצפון

בוצינא קדישא עלאה, אדוננו, מורנו ורבנו

רבי נחמן מברסלב, זכותו גגן עלינו

ועל־פי דברי תלמידו, מורנו

הגאון הקדוש, אור נפלא, אשר כל רז לא אגיס ליה

רבי נתן מברסלב, זכותו גגן עלינו

ומשלב בפסוקי תורה, נביאים, פתובים ומאמרי

חכמינו הקדושים מגמרא ומדרשים וזהר הקדוש

הובא לדפוס על־ידי

חסידֵי ברסלב

עיה"ק ירושלים תובב"א

מוֹהֲרָא"ש נ"י אָמַר, אֲשֶׁר יֵשׁ דְּבוּר
מִרְבֵּנוּ ז"ל (שיחות הַר"ן, סימן נא), אֲשֶׁר
הָעוֹלָם מְטַעֵה אוֹתָנוּ, הָעֶקֶר לֹא
לְהַטְעוֹת עֲצָמוֹ, וְלִכְן עַל כָּל בַּר
יִשְׂרָאֵל לְדַעַת, אֲשֶׁר כָּל מֵה שֶׁבִּיד
בְּטוֹחַ, מֵה שְׁזוּכָה לְחֻטֵּף בְּכָל יוֹם
אֵיזָה טוֹב אֲמַתִּי וְנִצְחִי, זֶה חֶלְקוֹ
בְּטוֹחַ לְעוֹלָמִי עַד וּלְנִצְחַ נִצְחִים.
(אמרי מוהר"א"ש, חלק ב', סימן תרכח)

קונטרס

מה שביד בטוח

א.

צריך שתדע, אהובי, בני, אשר התכלית בזה העולם היא רק — להפירו יתברך (זהר בא מב:); כי נשמתו של אדם ירדה מרום גבהי מרומים, מעולם האצילות, והלבשה בגוף גשמי וחרמי בזה העולם הפלה ועובר, ותכלית ירידת הנשמה בזה העולם המלא העלמות והסתרות היתה אך ורק להפיר את הבורא יתברך שמו, יתעלה וישתבח, מתוך ההעלם וההסתר דיקא, וככל שהחשך וההסתרה מתפשטים ומעלימים ומסתירים את אמתת מציאותו יתברך, ודיקא אז האדם מחפש ומבקש, עד שזוכה למצא את אמתת מציאותו יתברך, זה עקר מעלת הנשמה, והיא באה אל תכליתה הנצחית, אשר בשבילה נבראה. ועל-כן אהובי, בני! ראה מה לפניך, וזכור את התכלית שאליה נשלחת לזה העולם, וזכור את הכלל הנורא והנפלא מאד: "מה שביד בטוח"; כל רגע

וְכָל דְקָה שְׁאַתָּה זֹכָה לְהַפִּיר אֶת הַבוֹרָא יִתְבַּרְךָ שְׁמוֹ, זֹ
 תְכַלִּיתֶךָ לְנִצְחַת. וְעַל-כֵּן הִרְגַּל עֲצֻמְךָ לְהַסְתַּכֵּל בְּכָל פְּרִטֵי
 הַבְּרִיאָה רַק עַל הָאֱלֻקוֹת הַמְּלַבֶּשֶׁת בְּגִשְׁמִיּוֹת הַבְּרִיאָה.
 כִּי כָל מַה שְׁאַתָּה רוֹאֶה זֶה רַק לְבוֹשׁ אֵל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ
 הוּא, יִתְבַּרְךָ וְיִשְׁתַּבַּח וְיִתְעַלֶּה שְׁמוֹ לְנִצְחַת, וּבְכָל הַבְּטָה
 וְהַבְּטָה וּבְכָל הַסְתַּכְלוֹת שְׁאַתָּה רַק מִסְתַּכֵּל עַל פְּנִימִיּוֹת
 הַבְּרִיאָה, שֶׁהִיא הַחַיּוֹת אֱלֻקוֹת הַמְּחַיֶּה וּמְקַיֶּמֶת וּמְהַוֶּה
 אֶת כָּל פֶּרֶט וּפְרֶט מִפְּרִטֵי הַבְּרִיאָה, עַל-יְדֵי-זֶה אֵתָּה
 מְמַשִּׁיף עַל עֲצֻמְךָ אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וּדְבָקוֹת עֲצוּמָה, עַד
 שֶׁהַצְּדִיקִים הַדְּבָקִים תָּמִיד בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, מְשִׁיגִים
 עֲלֶיהָ, אֵלוֹ הַשְּׂגוֹת גְּבוּהוֹת מִפְּלְאֵי סִתְרֵי נִסְתָּרוֹת וּפְלָאוֹת
 הַבְּרִיאָה. וְזֶה כָּלֵל הַמְצוּוֹת שְׁצוּנּוֹ הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא
 לְקַיֵּם, אֲשֶׁר הִתְרַיִ"ג מְצוּוֹת יוֹצְאוֹת מְדוּמָם, צוּמַח, חַי,
 מְדַבֵּר, וְהַכֵּל כְּדֵי לְקַשֵּׁר רוּחַנִיּוֹת לְגִשְׁמִיּוֹת וּגִשְׁמִיּוֹת
 לְרוּחַנִיּוֹת; וְעַל-כֵּן עַל-יְדֵי קִיּוּם כָּל מְצוּוֹת עֲשֵׂה וּשְׁמִירָה
 מְאֹסוּר לֹא תַעֲשֶׂה, זֹכִים לְמַצֵּא אֶת פְּרִטֵי הָאֱלֻקוֹת
 שֶׁבְּבְרִיאָה, וְכָל "מַה שְׁבִיד בַּטוּחַ"; כָּל מְצוּהָ וּמְצוּהָ
 שֶׁבֵר יִשְׂרָאֵל זֹכָה לְקַיֵּם, זֶה חֶלְקוֹ הַנִּצְחִי, וּבְזֶה הוּא
 מְקַשֵּׁר עֲצֻמוֹ אֵל הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא; וְעַל-כֵּן מְעַלֵּת
 קִיּוּם מְצוּוֹתָיו יִתְבַּרְךָ, מְצוּוֹת מְעַשִּׂיּוֹת דִּיקָא, זֶה הַרוּחַ
 וְהַקָּרֵן שֶׁל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְרַק זֶה מַה שְׁנִשְׁאָר מִהָאָדָם
 לְנִצְחַת נְצִחִים. וְאִם זֹכָה לְהַתְּבוּנָה בְּעֵת קִיּוּם הַמְצוּוֹת
 בְּבוֹרָא עוֹלָם, שְׁצוּהָ אֶת הַמְצוּוֹת, יִרְגִישׁ עֲרֻבוֹת וְנִעִימוֹת

חיות אלקות, וימשכו עליו מחין על אין, אשר זו מעלת גדלת הצדיקים, שהם כל-כף דבוקים בו יתברך בעת קיום מצוות מעשיות, עד שהם ממשיכים על עצמם על-ידי כל מצוה ומצוה שמקימים שמות ויחודים עליונים, והם נעשים בחינת צנורות ושבילים להמשיך על עצמם אור וחיות ודבקות בטול אל האין סוף ברוך הוא, אשריהם ואשרי חלקם. ולכן, אהובי, בני! ראה מה לפניה, בכל יום ויום אתה יכול לקיים המון מצוות עשה: ציצית, תפלין, מזוזה, צדקה, תפלה, תורה, זקן ופאות וכו' וכו'. וכן אתה יכול להזהר מאד לא לעבר על צווי הבורא יתברך וישתבח שמו לעד ולנצח נצחים, אשר גם זו היא מצוה; כי כשבר ישראל סר מרע ואינו עושה מה שאסר הקדוש-ברוך-הוא, על-ידי-זה נקרא גם-כן מצוה, כי הוא מקיים את רצון הבורא יתברך וישתבח לנצח, כמאמרם ז"ל (קדושין לט:): יושב ולא עבר עברה, נותנין לו שכר כעושה מצוה; ולכן "מה שביד זה בטוח", ואשרי האדם שנוזהר לא לעבר על צווי הבורא יתברך וישתבח שמו לעד, ואז הוא בטוח שיש לו משהו ביד, ויכול לשמח עם זה מאד. אף בשביל הבחירה והנסיון, וכדי שיהיה שכר וענש ברא גם שדין ורוחין, המתלבשין בבני-אדם הכופרים לגמרי, רחמנא לצלן, והם הם המזיקי עלמא; כי אלו המינים והאפיקורסים, שמכחישין את התורה והמצוות, רחמנא לישזכן, הם גופים שהשדין

וְהַרוּחוֹת נִתְלַבְּשׁוּ בָהֶם, וְהֵם הַמְזִיקִים אֶת בְּנֵי-אָדָם; וְעַל-כֵּן כָּל בַּר דַּעַת צָרִיךְ לְבַרֵּחַ מֵהֶם כְּמוֹ שְׂבוּרָחִים מֵחַיּוֹת טוֹרְפוֹת, כִּי הֵם הַמְזִיקִי עֲלֵמָא. וְכַמוֹבֵא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן ד'), אֲשֶׁר כָּל אֱלוֹ שֶׁמְכַחֲשִׁין בְּהַשְׁגָּחָתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְתוֹלִים הַכֹּל בְּטֹבָע, הֵם הַמְזִיקִי עֲלֵמָא, חַיּוֹת טוֹרְפוֹת, שְׂצָרִיכִים לְהִזְהַר לֹא לְהִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם, וְלֹא לְהִתְנַפֵּחַ עִמָּהֶם, כִּי עִם חַיָּה טוֹרֶפֶת אֵין בַּר דַּעַת נִכְנָס בְּכּוֹפֵחִים, כִּי בּוֹדֵאי יִטְרֹף אוֹתוֹ. וְלָכֵן אֲשֶׁרֵי מִי שְׂבוּרָח בְּכֹל יוֹם אֱלִיו יִתְבַּרֵּךְ, וּמְקַיֵּם אֶת מְצוּוֹתָיו יִתְבַּרֵּךְ מְצוּוֹת מְעֻשִׂוֹת דִּיקָא בְּתַמִּימוֹת וּבְכַפְשִׁיטוֹת גְּמוּרָה. וְכֵן נִזְהָר שְׂלֹא לַעֲבֹר עַל צְוֵי הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ לְעַד, שְׂאֵז בּוֹדֵאי "מֵה שְׂפִיד בְּטוֹחַ", מֵה שְׂחוּטֵף בְּצַל הָעוֹבֵר הַזֶּה, זֶהוּ קִנְיָנוּ לְנִצָּח נְצָחִים; כִּי עוֹד מְעַט מִמִּילָא צָרִיכִים לְצַאת מִזֶּה הָעוֹלָם, וְעַל-כֵּן אֲשֶׁרֵי מִי שְׂאִינוּ מְטַעֵה עַצְמוֹ כָּלֵל, רַק בּוֹרֵחַ בְּכֹל יוֹם אֱלִיו יִתְבַּרֵּךְ, וּמְחַפֵּשׁ וּמְבַקֵּשׁ אַחַר רוּחָנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, הַגְּנוּזָה וְנִעְלָמָה בְּתוֹךְ הַבְּרִיאָה, וּמְקַיֵּם אֶת מְצוּוֹתָיו יִתְבַּרֵּךְ, שְׂעַל-יְדֵי-זֶה יִמְשִׁיף עַל עַצְמוֹ אוֹר וְזִיו וְחַיּוֹת וְדַבְּקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ שְׁמוֹ לְעַד, וְיִתְעַנֵּג בְּזִיו שְׂכִינַת עֵזוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְיִהְיֶה הַמְּאֲשֵׁר בְּיוֹתֵר בְּחַיּוֹ, אֲשֶׁרֵי לוֹ!

ב.

צָרִיף שְׁתַּדַּע, אֶהוּבִי, בְּנִי! אֲשֶׁר אֶת כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל
בִּזְהָ הָעוֹלָם מְנַסִּים אוֹתוֹ בְּכָל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים,
לְרֹאוֹת אֵל מִי יִפְנֶה בְּעֵת צָרָתוֹ; כִּי בְּאַמֶּת כָּל הַבְּרִיאָה
כְּלָהּ הִיא נִפְלְאוֹת תְּמִים דְּעִים, וְשׁוּם בְּרִיָּה אֵינָה יוֹדַעַת
מֶה הַתְּכָלִית מִכָּל הַבְּרִיאָה, לוֹלֵא שְׁנַתֵּן לָנוּ הַקְּדוֹשׁ-
בְּרוּךְ-הוּא אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהִיא חֲכָמָתוֹ יִתְבָּרַךְ,
וְשֶׁם נִגְלָה לְפָנֵינוּ מֶה תְּכָלִיתָנוּ בִּזְהָ הָעוֹלָם — לְקַיֵּם אֶת
מִצְוֹתָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁהֵם רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ. וְכָכֵל שֶׁהָאָדָם יִזְכֶּה
לְלַמֵּד יוֹתֵר אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, יוֹתֵר יִתְגַּלֶּה אֵלָיו אֵיךְ
לְקַיֵּם אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ בְּבְרִיאָה, שֶׁהֵם כָּלֵל הַמִּצְוֹת
הַמְּלַבְּשׁוֹת בְּדוּמָם, צוּמַח, חַי, מְדַבֵּר, עַד שְׁעַל-יָדֵי
שְׁקִידָה רַבָּה וְנִפְלְאוֹהַ בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְּדוֹשָׁה, יִזְדַּכֵּךְ
בְּזַכּוּף אַחֵר זַכּוּף, עַד שְׁרַמ"ח אֵיבָרָיו וְשֶׁס"ה גִּידָיו יִהְיוּ
נִעֲשִׂים כְּדִגְמָא דְלַעֲיָלָא, וְיִמְשֹׁךְ עָלָיו אוֹר וְזִיו וְחַיּוּת
וְדִבְקוּת אֱלֹקִית, אֲשֶׁר אֵין עוֹד תַּעֲנוּג יוֹתֵר מִתַּעֲנוּג זֶה,
שֶׁאָדָם גַּם וְעַב הַמִּנְחָ בִּשְׂאוֹל תַּחֲתִית וּמִתְחַתֵּיו, טָפָה
סְרוּחָה, זוֹכָה בִּזְהָ הָעוֹלָם הַמְּלֵא הַסְּתָרוֹת וְהַעֲלָמוֹת, מְלֵא
שְׁקָרִים וְהַטְּעִיּוֹת, שֶׁמְטַעִים אֶת הַבְּרִיּוֹת בְּכָל מִינֵי הֶבֶל
וְהַבְּלִי הַבְּלִים, בְּשִׁבִיל הַבְּחִירָה וְהַנְּסִיוֹן, עִם כָּל זֹאת
עוֹבֵר וּמְדַלֵּג עַל הַכֹּל, וְגוֹנֵב זְמַן, וְלוֹמֵד אֶת הַתּוֹרָה
הַקְּדוֹשָׁה, שֶׁהִיא חֲכָמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל-יָדֵי-זֶה זוֹכָה לְקַיֵּם

את רצונו יתברך, שהם מצוותיו הקדושות, אשר זה עקר הבטיחות לאדם בזה העולם המלא הבלים; אשר זו מעלת נשמה יותר ממלאך, כי נשמה המלבשת בגוף עכור, זוכה לגלויים כאלו, אשר אף מלאך ושרף אינם זוכים. ולכן ראה, אהובי, בני, להיות חכם ופקח, ואל תמשיך עצמך אל הבלי העולם הזה והבליו, אל תטעה עצמך אחרי כל מיני שקרים ורמאות וצביעות שיש בעולם. ברח לך אל התורה הקדושה, ותקבע לעצמך שעורים כסדרן בכל יום במקרא, משנה, גמרא, מדרש, הלכות ואגדות; כי "מה שביד בטוח"; וכן הרגל עצמך להתפלל אליו יתברך את התפלות הקבועות: שחרית, מנחה, ערבית וחסות, וכן תרבה באמירת תהלים ותפלות שתעשה בעצמך בעת התבודדותך עם קונך, אשר כל תפלה, כל תחנה, כל בקשה הם שערים וצנורות להמשיך על האדם הארת המחין, דבקות הבורא יתברך שמו, ומתגלה אליו ערבות, נעימות, זיו, שכנית עזו יתברך בהארה נוראה ונפלאה עד מאד. ולכן ראה, אהובי, בני, מה בידך? אורות עליונים, אורות צחצחות, אשר אין שום שכר על זה לתן — לא בעולם הזה ולא בעולם הבא; כי המכנים עצמו בתוך התורה הקדושה, ומתעמק בעמקותה, וזוכה שיתגלו אליו רזי וסתרי תורה, וכן מכנים עצמו בקיום המצוות בשמחה עצומה, ומדבק עצמו בו יתברך, על-ידי תפלה ובקשה ושיחה

בינו לבין קוננו, זה עקר החיים, ועקר התכלית בזה העולם. ועל-כן זכור, בני, אהובי, חמדת לבבי! "מה שביד בטוח", אל יטעה אותך יצרך, כאלו יש איזו תכלית אחרת בזה העולם מלבד להפיר את אמת מציאותו יתברך, על-ידי למוד התורה הקדושה וקיום מצוותיו יתברך ולברח אליו יתברך בשיחה — זו תפלה (ברכות כו.), ושפיכת הנפש, אשר מי שמרגיל עצמו בכל זה, הוא הכי מאשר בחייו, ומרגיש כבר תענוג רוחני כזה, שאינו רוצה שום שחר — לא בעולם הזה ולא בעולם הבא; כי כל תשוקתו היא רק אחריו יתברך. ועל-כן, אהובי, בני היקר, כל זמן שאתה חי ומסתובב בזה העולם המלא שקרים ורמאים, צבועים וקלפות, המעלימים את אמת מציאותו יתברך בכל מיני נכלי ערמומיות ושקרים וכזבים, כפירות ואפיקורסות, רחמנא לצלן, ויש לך בחירה ונסיון אם לילך בדרך האמת, או חס ושלום, לבחור בההפוך, אם רק תזכר "מה שביד בטוח", ותתחיל לשקד בתורה הקדושה בשקינה רבה, ותעשה לעצמך יעוד ותכלית לזכות לטיל ולהיות בכל המקומות של תורתנו הקדושה — נגלה ונסתר, מקרא, משנה, גמרא, הלכה ואגדה, וכן תברח רק אליו יתברך, וכל מה שתצטרך תבקש רק ממנו יתברך, ותדע בידיעה ברורה ומחלטת, אשר אין מי שייעזר לך, רק הוא יתברך לבד, כי הכל שלו, ומה שאתה צריך — דבר גדול ודבר

קטן, הכל ממנו יתברך, אזי לא תבקש כבר משום בריה את הצטרכותך, רק ממנו יתברך בעצמו, ואז תראה נסים נגלים שיעשה עמך הקדוש-ברוך-הוא, שיביאו לך לביתך כל מה שאתה צריך. ובלבד, אהובי, בני, שתברח רק אליו יתברך, ותדבק עצמך רק באין סוף ברוך הוא, ואל תטעה עצמך כלל; כי באמת העולם הזה מטעה מאד את האדם, עד שיכול לשכח לגמרי, חס ושלום, ממנו יתברך, ולעשות עצמו מציאות בלעדי השם יתברך, אשר זוהי עבודה זרה גמורה, רחמנא לצלן; כי באמת האדם צריך להיות בטל ומבטל לגמרי לגמרי בכל הרגשותיו אל האין סוף ברוך הוא, עד שלא יראה ולא ישמע ולא ירגיש רק את אמתת מציאותו יתברך, ויציר בדעתו איך שיהכל לכל הוא אור האין סוף ברוך הוא, וגם הוא בעצמו כבר אינו נמצא בזה העולם, אלא הכל לכל אלקות גמור הוא, אשר זוהי התכלית שאליה האדם צריך לכסף כל ימי חייו, עד שיזכה להגיע אל התכלית הזו, להיות בטל ומבטל אל האין סוף ברוך הוא לגמרי לגמרי, עד ששום דבר כבר לא יתפס אצלו מקום. ולכן אהובי, בני, זכור היטב אשר "מה שביד בטוח", התכלית בזה העולם היא רק לברח אליו יתברך. ולכל זאת תזכה רק אם תבחר בחיים, שהוא למוד התורה הקדושה בתשוקה עצומה, ותיגע עצמך יומם ולילה בה, ותמית עצמך באהלה של תורה, ועל-ידי-זה

תזכה לקיים את מצוותיו יתברך בשלמות, בתכלית השלמות, וזה יפתח לך את מחך ולבך לדבר תמיד רק אליו יתברך, אשר על-ידי-זה יאיר עליך אורו יתברך בהארה נוראה ונפלאה עד מאד. ולכן ראה, אהובי, בני, מה בידיך?! וברח לך רק אליו יתברך, ואז תהיה הכי מאשר בחייה; אם רק תזכר "מה שביד בטוח", אזי כבר לא תמשך אחר הבלי העולם הזה והבלי, אחר הצבועים והשקרנים, הרמאים, המסיתים ומדיחים, הכופרים והפוקרים, אשר מכחישים הכל מרב טמטום דעתם וזהמת מעשיהם, ולא תהיה לך שום שיכות אל הרשעים וקלי העולם האלו המתחזים כיראים, אלא תמיד תרצה לקנות לעצמך יותר ויותר תורה ומצוות ומעשים טובים, אשר רק זו התכלית בעולם העובר הזה; אשריך אם תכניס את דברי אלו היטב בלבך, שאז לא תתחרט — לא בעולם הזה ולא בעולם הבא.

ג.

צריך שתדע, אהובי, בני, אשר בזה העולם האדם נמצא בכל יום ובכל שעה ובכל רגע בסכנה גדולה, שלא ימשך אחר השקר וההבל של העולם הזה, וישכח כביכול ממנו יתברך; כי באמת האדם צריך להכניס בדעתו תמיד את אמתת מציאותו יתברך, ולידע בידיעה

בְּרוּרָה וּמַחְלֻטָּת, אֲשֶׁר אֵין בְּלֻעָדֶיּוֹ יִתְבַּרֵּךְ כָּלָּל, וְדָבַר
 גָּדוֹל וְדָבַר קָטָן לֹא נַעֲשֶׂה מַעֲצָמוֹ, אֲלֵא עַל-יַדֵּי הַשְּׁגָחַת
 הַמַּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, וְכֹל מֵה שֶׁהוּא צָרִיךְ בְּזֶה הָעוֹלָם זֶהוּ
 רַק לְהַרְגִיל עֲצָמוֹ לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, אֲשֶׁר זֶה עֵקֶר
 שְׁלֵמוֹת הָאֱמוּנָה הַקְּדוּשָׁה, שְׂיִסְתִיר עֲצָמוֹ בְּסִתָּר צֵל
 כְּנַפָּיו יִתְבַּרֵּךְ, כְּמוֹ שְׁכַתוֹב (יִשְׁעִיָּה נא, טז): "וּבִצֵּל יַדֵּי
 כְּסִיתֶיךָ"; כְּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
 נה); וְהָאָדָם צָרִיךְ כָּל-כָּף לְבַטֵּל עֲצָמוֹ, עַד אֲשֶׁר לֹא יִרְאֶה
 וְלֹא יִרְגִישׁ כְּלוּם, רַק אֵת אֲמִתּוֹת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, הַמְּחִיָּה
 וּמְהַיָּה וּמְקַיֶּמֶת אֵת כָּל הַבְּרִיאָה כְּלָהּ. וְזֶה עֵקֶר שְׁלֵמוֹת
 הַתְּפִלָּה — שְׂיַעֲשֶׂה מְכַל הַתְּפִלָּה אַחַד, הֵינּוּ אֶפְלוֹ
 שְׂאוּחֵזוּ בְּסוּף, יִהְיֶה עֲדִין בְּתַחֲלָה (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
 סה); שְׂיַעֲשֶׂה מְכַל הַתְּפִלָּה אַחֲדוֹת אַחַת, כִּי הַתְּפִלָּה
 שֶׁהָאָדָם מְתַפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ פּוֹתַחַת לוֹ אֵת שְׂעָרֵי
 הַמַּחִין, וְזוֹכֶה לְהַפְּנֵס עַל יְדֵה לְחֵי הַחַיִּים אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ.
 וְעַל-כֵּן זָכַר זֹאת, אֶהוּבִי, בְּנִי, "מֵה שְׂבִיד בְּטוֹחַ"; כָּל
 דְּבוּר, כָּל תְּחִנָּה, כָּל בְּקָשָׁה שֶׁהָאָדָם מְדַבֵּר וּמְתַחַנֵּן
 וּמְבַקֵּשׁ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, זֶה מֵה שֶׁנִּשְׁאָר לוֹ לְנִצַּח נְצָחִים;
 כִּי הַדְּבוּר הֵם כְּלֵי הַשְּׁפַע לְקַבֵּל בְּהֵם שְׁפַע (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן,
 חֶלֶק א', סִימָן לד); וְלָכֵן רָאֵה לְהִרְבּוֹת בְּשִׂיחָה — זוֹ תְּפִלָּה,
 וְתַבְרַח לְגַמְרֵי מְבַנֵּי-אָדָם הַמְּדַבְּרִים דְּבָרִים בְּטָלִים, אֲשֶׁר
 זֶהוּ הָעוֹן הַחֲמוּר בְּיֹתֵר; כִּי חֲמוּר הַמְּדַבֵּר בְּפֶה יוֹתֵר
 מִהָעוֹשֶׂה מַעֲשֶׂה; כִּי הַדְּבוּר הוּא הַכְּלִי הַקְּדוּשׁ בְּיֹתֵר שֶׁל

האדם, התגלות המחין לטוב, או חס ושלום להפך; אם אדם מדבר רק אל הקדוש-ברוך-הוא, ואפלו בשעה שמדבר עם בני-אדם, גם אז מלביש בתוך דבורו תפלות ובקשות אליו יתברך (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן ה'); על-ידי זה זוכה לראות באספקלריה המאירה אלקותו יתברך, ויכול להמתיק כל הדינים, אפלו דינים כאלו שכבר נגזר, חס ושלום. לא-כן אם אדם מפקיר את דבורו לדבר כל העולה על דעתו, על-ידי-זה בא לידי נפילה ברוחניות ובגשמיות, רחמנא לצלן (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן כט); כי המחין נלחצין, והוא נופל, רחמנא לצלן. לכן, אהובי, בני, ראה לקבל על עצמך מהיום והלאה תמיד לציר בדעתך רק את אמתת מציאותו יתברך, ותמיד תחשב איך שהוא יתברך נמצא ובלעדיו אין שום נמצא, והדבק עצמך באין סוף ברוך הוא, ועל-ידי-זה אם תצטרך לדבר עם בני-אדם בענין הצטרכותך, תכוון אז שאתה מדבר רק עמו יתברך, ולא תשפח ממנו יתברך כרגע, אשר זוהי התכלית שאדם נברא אליה — שיגיע אל מדרגת הבטול, עד שיהיה בטל ומבטל בעיני עצמו, ויהיה נכלל במחייב המציאות (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן נב); וכן יכלל את כל הבריאה כלה במחייב המציאות, עד שיהיה נקי מכל מיני מדות רעות ותאוות מגנות, ויהיה זכוך ומזכך כעור שמעבדים אותו בשלמות, שלא יהיה בו שום ריח רע (עין חיי מוהר"ן, סימן רלד), ויהיה נקי לגמרי;

אשרי מי שזוכה להגיע אל סוד בטול כזה, אשר אז ישיר תמיד שירות ותשבחות להקדוש-ברוך-הוא, ויוציא מהכח אל הפעל פונת הבריאה להאיר את כל העולם כלו עם אורו יתברך. ואל כל זה גם אתה, אהובי, בני, יכול לזכות, אם לא תטעה עצמך, ותמשך אחר השקרנים, הצבועים והרמאים שמסתובבים בזה העולם, ומתחזים כיראים ורבנים וחכמים, ובאמת מטעים את הבריות בשביל הבחירה והנסיון. לכן בקש תמיד רחמים מבעל הרחמים שלא תהיה נדחה ממנו יתברך, ולא יורידו אותך ממדרגתך שאליה הגעת כבר, ואז טוב לך כל הימים.

ד.

בני ובנותי היקרים! עליכם לזכר "מה שביד בטוח". בגשמיות אנו רואים בני-אדם שאינם מטעים את עצמם, נשמרים מאד מאד שאף אחד לא ירמה אותם, לא יגנבם או יעשה להם איזו עולה, ומדוע ברוחניות אדם מטעה עצמו, ויכול לעבר לו יום אחר יום, ואינו עושה את מצוותיו יתברך? ! מדוע לא תזכרו "מה שביד בטוח"; כל מצוה ומצוה שאדם זוכה לקיים בזה העולם, היא תלך לפניו תמיד. כי כך אומרים חכמינו הקדושים (סוטה ג): כל העושה מצוה אחת

בְּעוֹלָם הַזֶּה, מְקַדְמָתוֹ וְהוֹלָכָת לְפָנָיו לְעוֹלָם הַבָּא; אִם
 יְהוּדֵי זוּכָה לַעֲשׂוֹת מְצוּה אַחַת בְּזֶה הָעוֹלָם, הִיא הוֹלָכָת
 לְפָנָיו לְנֹצֵחַ. תִּתְאַרוּ לַעֲצָמְכֶם, יְהוּדֵי זוּכָה לְקַיֵּם מְצוּת
 כְּבוֹד אָב וָאֵם, אָף שֶׁהִיא בָּאָה לוֹ בְּקִשְׁי רַב, אָף-עַל-פִּי-
 כֵּן מְקַיְמָה מִפְּנֵי שֶׁזֶהוּ רְצוֹנוֹ יִתְבַרֵךְ, וּמוֹסַר נַפְשׁוֹ כְּדֵי
 לְקַיֵּם מְצוּה יְקָרָה זוֹ, וְעַל יָדָהּ יִזְכֶּה לְאַרְיכוּת יָמִים וְשָׁנִים
 בְּעוֹלָם הַזֶּה וּבְעוֹלָם הַבָּא, שְׂיִזְכֶּה אֶל אֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ
 הוּא. וַחֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים אוֹמְרִים (קְדוּשֵׁין לֵט:): כָּל הָעוֹשֶׂה
 מְצוּה אַחַת, מִיִּטְבִּיבִין לוֹ וּמְאַרְיכִין לוֹ יָמָיו וְנוֹחַל אֶת
 הָאָרֶץ. לְזוֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי הַיְקָרִים! "מֵה שְׂבִיד בַטוּחַ",
 כָּל מְצוּה וּמְצוּה מִמְצוּוֹתָיו יִתְבַרֵךְ, שְׂזוּכִים לְקַיֵּם, בְּוִדְאֵי
 תִּשְׁמַר אֶתְכֶם. כְּשֶׁיְהוּדֵי זוּכָה וּמְנִיחַ תְּפִלִּין בְּכָל יוֹם —
 זוּכָה לְחַיִּים. וּכְמֵאֲמָרָם ז"ל (מְנַחֵת מֵד:): כָּל הַמְּנִיחַ תְּפִלִּין
 — מְאַרְיֵךְ יָמִים; רוֹאִים בְּחוּשׁ, אֵיךְ בְּנֵי-אָדָם רָצִים
 וּמְתַרוֹצְצִים אֶל רוֹפְאִים, כְּדֵי לְזַכּוֹת לְבְרִיאוֹת וּלְחַיִּים,
 וְאֵין מְנִיחִים תְּפִלִּין, בְּשַׁעַה שְׂמְצוּת תְּפִלִּין שׁוֹמְרֵת אֶת
 הָאָדָם מִכָּל מִינֵי נֶגַע וּמַחֲלָה וּמְזִיקִין. לְזוֹאת, בְּנֵי וּבְנוֹתֵי
 הַיְקָרִים! רְאוּ לְזַכּוֹר "מֵה שְׂבִיד בַטוּחַ". אִם אָדָם זוּכָה
 וַיֵּשׁ לוֹ מְזוּזָה עַל פֶּתַח בֵּיתוֹ, תִּהְיֶה לוֹ אַרְיכוּת יָמִים
 וְשָׁנִים, כִּי כָף כְּתוּב בַּזֵּהָר (ח"ג ש:): מִדּוּעַ נִקְרָאת מְזוּזוֹת?
 אֲלָא עַל שֵׁם זוֹ-מְנוֹת, בְּזָכוּת מְצוּת מְזוּזָה, הַמְּנוֹת אֵינוֹ
 נִכְנָס לְבֵית. וְלָכֵן "מֵה שְׂבִיד בַטוּחַ"; אִם תִּקְפִּידוּ,
 שְׂתִּהְיֶה לְכֶם מְזוּזָה כְּשֶׁרָה עַל פֶּתַח בֵּיתְכֶם, תִּהְיֶה

מבטחים שבית זה יהיה שמור מכל מיני מזיקים חלאים רעים. ולכן, בני ובנותי היקרים! ראו לשמור על המצוות שצונו הקדוש-ברוך-הוא. וכך אומרים חכמינו הקדושים (מכות כג:): שש מאות ושלש עשרה מצוות נאמרו לו למשה, שלש מאות ששים וחמשה לאוין כמנין ימות החמה, ומאתים ארבעים ושמונה עשיין כנגד איבריו של האדם, כל מצות עשה שאדם מקיים, בזה מחבר את האיבר שלו, שהוא כנגד המצוה, אל רוחניות חיות אלקות. כל יום ויום מימות השנה צועק לאדם: אל תעשה בי רע, אל תעבר בי עברה. לזאת, בני ובנותי היקרים! "מה שבִּיד בַּטוּחַ", בזה שתקימו את מצוותי ותברך, בזה תהיו בטוחים, שיש לכם משהו ביד, לא-כן אם אדם חי חיי הוללות, חיי הפקרות, ומנתק עצמו ונעתק ממנו יתברך, רחמנא לישזבן, מזלזל במצוות, אזי כשבאה עליו איזו צרה, איזה רע, הוא נשבר לגמרי. וזהו שאומרים חכמינו הקדושים (ברכות סג): כל המרפה עצמו אפלו ממצוה אחת, אין לו כח לעמד ביום צרה; כי בשעה שעובר על האדם איזו משבר, אין לו בפה להחיות עצמו, ונכנס בדכאון ובעצבות גדולה, עד שיש בני-אדם שהדכאון והשעמום שוברם לגמרי, ומתיאשים כליל, והכל רק מפני שמתרשלים לקיים את מצוותי יתברך, ועובר עליהם יום אחר יום בשעמום ובבטלה, ביאוש ובדכאון, בעצבות ובמרירות. לזאת, בני ובנותי

היקרים! "מה שפיד בטוח", אל תסתכלו על אף ברירה שבעולם, אלא תתחילו לקיים את המצוות שצונו הבורא יתברך שמו; כי המצוות הן צנורות הממשיכים את האור אין סוף ברוך הוא, וככל שאדם נזהר במצוותיו יתברך, כן נמשכת עליו שמחה וחדוה, ומרגיש תענוג רוחני עד אין סוף. על-כן זהו הנסיון של כל אדם בזה העולם; הנה ישנם בני-אדם מסתובבים מאשרים ביותר, ולעמתם אחרים מסתובבים אמללים ביותר; אנשים מסתובבים מברכים, ולעמתם אחרים מקללים את יום הולדם; כי כשיהודי זוכה לקיים מצוותיו יתברך, הברכה מצויה אצלו, האשר והשמחה מנת חלקו. לא-כן כשיהודי מזלזל במצוות, ועוקר עצמו מהבורא יתברך שמו, על-ידי-זה העצבות והמרירות, הדכאון והשעמום אוכלים בו בכל פה. לזאת, בני ובנותי היקרים! התבוננו היטב בזה העולם וראו — יהודי שומר מצוות, לאיזה תענוג זוכה, אילו חיים נעימים נוחל, יש לו אשה וילדים, רווה מהם רב נחת, ביום שבת מסב לשלחן עם ילדיו, ושרים בצותא שירות, זמירות ותשבחות לבורא עולמים, הולכים לבית-הכנסת, איזה יפי וכן הוא זה?! להפך — יהודי אמלל, שהתרחק ממנו יתברך, ואינו יודע שבת מהי, ומחללה; נוסע ביום הקדוש, מבעיר אש, חס ושלום, מפעיל את הפלי המשחית, שקורין טלוויזיה או וידיו, בר מינן, רחמנא לצלן; ילדיו אינם

בבית, ההורים דואגים — מי יודע היכן מבליים את הזמן — בשכרות או בסמים, רחמנא לצלן. והחיים מלאי פחדים וצער ועגמת נפש. לזאת, בני ובנותי היקרים! קבלו על עצמכם עתה לחזור בתשובה אליו יתברך, ולהתחיל לקיים מצוותיו יתברך, ותמיד תזכרו "מה שבִּיד בַטוּחַ"; כל מה שתזכו לתפס בכל יום איזו מצוה, איזה טוב, זה בטוח בידכם. בזה שתשמרו עצמכם לא לאכל טרפות ונבלות, לא להכשל במאכלות אסורים, בבשר החזיר והשפן, החמורים והגמלים, בזה תזכו לבריאות, ושום נגע ומחלה לא תפגס אליכם. כי מה אנו רואים במציאות? שבאו הערב-רב, והתערבו בין נשמות ישראל, והתירו את בשר החזיר, השפן, החמורים והגמלים, רחמנא לצלן, עד שיש פחד נורא מאד מה אוכלים, איזה נקניק וכו'; וזאת עליכם לידע, שאסור לאכל שום מאכל שאין עליו הכשר מהדר, כי מי יודע אילו טרפות ונבלות מנחים בו. לזאת, בני ובנותי היקרים! ראו להתחיל לקיים את מצוותיו יתברך, ותפקחו עיניכם אל מה הביא וכם כל אלו העוונות החמורים, שעברתם בחייכם? ! נעלם ונסתר מכם האור של הקדוש-ברוך-הוא, עד שנדמה לכם, כאלו עזב אלקים את הארץ, בשעה שהקדוש-ברוך-הוא מחיה ומנהיג ומקים את כל הבריאה כלה, ודומם, צומח, חי, מדבר הם עצם אלקות, הוא יתברך מחיה את כל העולם,

מה שביד בטוח

רנט

אם ברצון האדם או שלא ברצונו, זו עבדה ומציאות. על-כן "מה שביד בטוח"; כל מצוה שזוכה אדם לקיים בזה העולם, היא הקרן הנצחית שלו; בזה שנזהר לא לאכל טרף, לא לאכל בכל מסעדה הנקראת בדרכו, והיא נטולת כל הכשר, בזה גדלים רוחיו הרוחניים, וזה נשאר לו לנצח; כי מי יודע אם לא מלעיטים אותו שם עם בשר פגולים, רחמנא לצלן, ואיננו יודע; או שמכשילים את האדם בעברות ובחטאים שונים, ובעבור זה סובל את אשר סובל. לכן אשרי מי שאינו מטעה עצמו בזה העולם, אלא יודע שהקדוש-ברוך-הוא מנהיג עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט. וחקמינו הקדושים אומרים (שמות רבה, פרשה לב, סימן ח'): עושה אדם מצוה אחת, הקדוש-ברוך-הוא נותן לו מלאך אחד, עושה שתי מצוות — נותן לו שני מלאכים, עושה הרבה מצוות — נותן לו הקדוש-ברוך-הוא חצי מחנהו. תתארו לעצמכם, יבוא היום שתצטרכו שמירה שישמרו עליכם, תצטרכו עזר שיעזרו לכם, ואז יהיה מאחר, אם לא קימתם את מצוותיו יתברך. לזאת, בני ובנותי היקרים! זכרו היטב "מה שביד בטוח"! התחילו לקיים את מצוותיו יתברך בשמחה רבה, כי בזה אדם מגלה את טהר לבבו, שהוא באמת רוצה לעשות רצונו יתברך, ועל-ידי-זה ממשיל על עצמו חסד ורחמים גדולים. על-כן קבלו על עצמכם מהיום והלאה כל יום ויום לקיים

איזו מצוה; אשר באמת אפלו הריקנים שבה, מלאים מצוות פרמון (ברכות נו.); הנה אדם שומר שבת, הנה אדם נותן צדקה ועוזר לעניים, אשר שקולה מצות צדקה כנגד כל המצוות (בבא בתרא ב.); הנה אדם שומר עצמו לא לאכל גבלות וטרפות וכו' וכו'. כי עליכם לידע, שאתם בני הקדוש-ברוך-הוא, ואל תסתכלו מה שקורה סביב, שהכניסו בין נשמות ישראל מליוני גויים וגויות, ורוצים לבוללם — ככל הגויים בית ישראל, חס ושלום, היה לא תהיה. על-כן אל תתנו להטעות עצמכם כרגע בטעות כלשהי, כאלו יש פה טבע, מקרה ומזל, זכרו היטב שהקדוש-ברוך-הוא פה, ומנהיג עולמו בהשגחה פרטית. לזאת, בני ובנותי היקרים! "מה שפיד בטוח", ראו לדבר ולשיח בכל יום אל הקדוש-ברוך-הוא בשפת האם שלכם, וכל צרכיכם תבקשו רק ממנו יתברך, ותקיימו מצוותיו ביתר שאת וביתר עז, ועל-ידי-זה ימשך עליכם אור וזיו וחיות ודבקות הבורא יתברך שמו.

תם ונשלם, שבח לאל בורא עולם!